

KMETOVALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno. Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

Urejuje Viljem Rohrman.

Vsebina:

Letošnja krma in naša živina. — Priprava zemljišča za krompir. — Koruzni molj. — Vodeni mehurji v svinjskih jetrih. — Priskrba vrtnih semen. — Vkuhavanje živil. — Pogozdovanje in nabava gozdnih sadik. — Dungit. — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Dopisi. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Letošnja krma in naša živina.

Letošnje deževno leto je dalo obilo krme, ki pa ni povsod prvovrstna, t. j., njena sestava ni taka, da bi vsebovala vsa hranila v tisti množini, ki jih živina potrebuje za svojo nemoteno prehrano. Naša živina ne občuti še toliko te pomanjkljivosti, ker je še do predkratkim uživala pašo ali vsaj zeleno krmo in ima marsikje še kaj zelenega za pod zob. Ko bo pa tudi to prenehalo, se bodo začele pojavljati neprijetne posledice, ki obstoje v tem, da živina liže zidovje, gloda les in kar ji pride pod zobe, žre slamo, namočeno s scalnico, boleha na nogah, hujša in naposled dobi kostolomnico. Ti pojavi nastopajo navadno vsled nepravilne krme oz. vsled pomanjkanja izvestnih hranilnih, predvsem rudninskih snovi.

Rastline, od katerih pridobivamo krmo, so letos vsled obilnega deževja bujno rastle. Toda v hranilnem soku, ki ga korenine črpajo iz zemlje vsled preobile vlage, ni bilo dobiti toliko raztopljenih rudninskih snovi, kolikor jih rastlina potrebuje za normalen razvoj. Zato primanjkuje krmil, pridobljeni iz teh rastlin, mineralnih snovi predvsem fosforovokislega apna, pa tudi beljakovin. Ker torej krma ni pravilno sestavljena, se tudi žival ne more pravilno preživljati, zato nastopajo v živalskem telesu pri presnavljanju razne ovire. Če hoče torej živinorejec svojo živino obvarovati pred zgoraj navedenimi posledicami in boleznimi, mora v pokladanih krmilih nadomestiti manjkajoča hranila z dodatkom tečnih in drugih krmil.

Najbolj so živini potrebne beljakovine, ki pri prehrani največ izdajo. Goveji živini pokladamo tečna krmila v obliki otrobov, žita, žitne moke in raznih oljnatih pogač.

Lanene tropine.

Z ozirom na redilno in zdravilno vrednost še največ zaležejo **lanene tropine**. Skoraj vsak živinorejec pozna že njih veliko redilnost, okusnost in zdravilnost, navzlic temu se krmijo le v majhnih količinah. Dobre lanene tropine imajo povprečno dva- in polkrat toliko beljakovin kakor oves in koruza, dvakrat toliko kolikor pšenični in rženi otrobi in trikrat toliko kakor dobro seno. Koliko živinorejcev pa krmijo svoja teleta po odstavljanju z lanenimi tropinami, kako malo jih je, ki bi svojim kravam-molznicam dajali to tečno krmilo? Bore malo! In vendar izda ta krma pri goveji živini več nego vsaka druga in to ne samo z vidno rastnostjo in pomnoženo mlečnostjo, ampak tudi z boljšim zdravstvenim stanjem, ki je pri živini izredne važnosti. Če pogledamo samo teleta: Koliko jih vsako leto vsled napačne krme pogine ali za vedno ostane mršavih! Kar se zamudi v njih mladosti, se pozneje ne da nadomestiti in popraviti. Skoraj vsi živinorejci to dobro vedo, vključ temu pa večina njih ne ravna pravilno.

Pri krmljenju se lanene tropine potrosijo po ovlaženi rezanci, se z njo temeljito zmešajo in tako pokladajo. Mladi živini se jih daje po $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ kg, odrasli kvečjemu do 1 kg, in dobrim molznicam največ do $1\frac{1}{2}$ kg na dan. Lanene tropine še največ izdajo tedaj, če jih pokladamo dlje časa. Otrobi stanejo danes 2.20 Din za kg, lanene tropine pa samo 3.50 Din za kg. Zato je vsakemu jasno, da so oljnate tropine z ozirom na njih množino beljakovin v primeri z otrobmi še najcenejše krmilo.

Ribja moka.

Prasiči veliko bolj iskoristijo **ribjo moko**, ki je zanje najzdatnejša in najboljša beljakovinasta krma.

Ima v sebi najmanj 50% beljakovin, torej petkrat toliko kakor ouobi. Za prasiče je tudi zato važno, ker vsebuje živalsko beljakovino, ki jim je neobhodno potrebna. Vrhutega ima še 15% fosforovokislega apna, ki je posebno za pujske največjega pomena. Kdor svoje prasiče krmi z ribjo moko, jih mnogo hitreje in ceneje opita, ker na eni strani skrči pitalno dobo, na drugi strani pa prihrani mnogo ohranilne krme. Ribja moka se preprosto pomeša med pripravljeno prasičjo krmo. Mladim pujskom začnemo pokladati ribjo moko že nekako z desetim tednom, in sicer po 30 gr na dan in stopnjujemo to množino do 100 gr. Do petega meseca se zamore ta zvišati kvečjemu do 25 dkg. Večjih množin te tečne krme ni priporočljivo dajati niti odraslim prasičem, ker popolnoma zadostuje za preskrbo krme z živalsko beljakovino. Ribja moka stane danes pri Kmetijski družbi 10 Din za kg. Ta trošek se pri vzreji prasičev bogato izplača in je posebno potreben letos, ko spravljen krma v svoji kakovosti ne zadostuje za pravilno prehrano prasičev.

Klajno apno.

Seno, pa tudi druga krma, ki smo jo letos pridelali, vsebuje povečini premalo fosforovokislega apna. To hranilo pa je neobhodno potrebno za razvoj in vzdrževanje kosti v živalskem telesu. Če torej primanjkuje krmi apna, potem nastopijo pri živini bolezni v nogah in kostolomnica. Zato dodajamo taki manjprimerni krmi fosforovokislo apno v obliki **klajnega apna**. Najbolj hvaležne za ta dodatek so mlade in breje živali. Mlada živina raste, zato potrebuje mnogo fosforove kisline in apna za napravo kosti in za primeren razvoj ostalih telesnih delov. Breje živali pa potrebujejo ta hranilo v isto svrhu za mladice v svojem telesu. Velika razlika se namreč opaža pri teletih, povrženih od krav, ki so bile krmiljene pravilno in z dodatkom klajnega apna, in teletih od napačno krmiljenih krav. Če primanjkuje te snovi, se živali v kosteh slabo razvijajo. Breje krave pa bolehtajo za lizavostjo, mršavostjo in kostolomnico. Klajno apno je posebno važno, če pokladamo krmo s kislih travnikov ali če krmimo v zimskem času mnogo korenstva in premalo močne krme. Ta dodatek prija vsem domačim živalim, zlasti prasičem, ki dobivajo pri nas mnogo korenstva. Molznim kravam dajemo na dan po 20 do 30 gramov, mladi govedi po 10—15 gramov, prasatom po 3 do 5 gramov, odraslim pa 10 do 15 gramov klajnega apna. Klajno apno primešamo navadno drugi tečni krmi ali pa med rezanico. Kmetijska družba oddaja klajno apno po 5 Din za kg.

Sol za živino.

Dandanes je težko dobiti živinsko sol, ker jo naša monopolna uprava ne izdeluje v taki obliki in po znižani ceni, kakor smo jo prej dobivali. Kmetijska družba se že mnogo let trudi, da bi dosegla pri tej oblasti izdajo cenejše živinske soli, toda dosedaj so bili vsi tozadevni koraki zaman. Kamnita živinska sol, ki se jo sicer dobi, stane pa skoraj toliko kakor kuhinjska sol, zato priporočamo našim živinorejcem naj dajejo živini vsaj dva- do trikrat na teden navadno **kuhinjsko sol**, ker je ta dodatek zanjo neobhodno potreben. Brez soli naša živina slabo uspeva, ker jo potrebuje za tek, prebavljanje in boljše izkoriščanje hrane. Tudi človeku hrana slabo tekne, če ni

osoljena. Isto velja tudi pri živini, ki nujno potrebuje sol za prebavo. V slabi krmi pa, kakor smo jo letos pridelali, primanjkuje solnatih spojin, zato je ta dodatek upravičen. Soli dajemo živini po ½ do 1 žlico na dan in glavo po velikosti. Ta dodatek je posebno pri pokladanju slabejše krme in korenstva neobhodno potreben.

Živinorejci! ne strašite se teh malih izdatkov za tu navedena močna krmila in dodatke, ker se Vam bo to pri živini bogato izplačalo.

L.

Priprava zemljišča za krompir.

Krompir je eden glavnih poljskih pridelkov v Sloveniji. Povprečni donos na 1 ha je pri nas komaj 80 q. Po drugod pridelajo v rodovitni in dobro pripravljeni zemlji, če je letina ugodna, tudi do 100 q na ha.

Krompir je ena tistih rastlin, katera je za obilno gnojenje s hlevskim gnojem najbolj hvaležna in ga tudi najbolje poplača. Ne sme se pa gnojiti tik pred saditvijo, ker tedaj krompir rad guje in je sploh različnim boleznim bolj podvržen. Ponavadi sadimo krompir za strniščno repo, kar je popolnoma pravilno; vedno pa ni dovolj take zemlje na razpologo.

Krompirjeva rastlina porabi v dobi razvoja zelo mnogo kalija. Kdor se je poprijel porabe umetnih gnojil, naj določi tudi za krompir vsaj 100 kg kalijeve soli na 1 ha, katero naj raztroši pred saditvijo na sirove brazde in zavleče.

Njivo za krompir določimo že v jeseni, pognojimo jo močno s hlevskim gnojem, zorjimo kolikor mogoče globoko in pustimo jo čez zimo v brazdah. Vsakemu je znano, da krompir najbolje uspeva v lahki, rahli zemlji. Rastline nam znajo marsikaj povedati, samo razumeti jih moramo. Krompir pravi: pognojite zemljo jeseni, če me daste v sveži gnoj, bom gnil. Zorjite zemljo že jeseni in globoko, ker mi nihče zemlje bolj ne pripravi in fineje ne zrahlja, kakor zimski **mraz**.

Imeti večje množine gnoja že od jeseni in čez zimo na dvorišču, je napačno. Pogosto nam potem manjka prostora, in ga mora hlapec spravljati s trudom in z večjo zamudo časa na visoke kupe, ali pa smo prisiljeni ga zvoziti v zimi z dvorišča. Če ga zvozimo na velike kupe ter dobro potlačimo in z zemljo pokrijemo, je prav. Le prepogosto ga pa zvozijo na male kupčke, kjer se do spomladi popolnoma posuši, tako da bi ga lahko nazaj za steljo zvozili, če je bilo bolj suho vreme. Kjer je ležal kup, je preveč gnojeno, drugje pa premalo.

V Savinjski dolini je zemlja zelo ugodna za krompir. Sadijo ga vedno tudi prvo leto med hmelji. Več kmetovalcev se je izrazilo sledeče: Nikdar in nikjer nimam tako lepega in obilnega pridelka pri krompirju kakor v prvoletnem hmelju, ker je bilo zanj globoko zorano. Če bi imel dovolj lastne uprege, bi vsako leto zoral z rigolnim plugom vso zemljo za krompir. Če ni rigolnega pluga, pomagamo si lahko tudi na ta način, da gremo z navadnim plugom dvakrat po isti brazdi.

Zaključek: Jesenskega gnoja ne držimo za krompir čez zimo na dvorišču. Krompirju gnojimo v jeseni in močno; pripravimo mu zemljo z globokjšo brazdo. Spomladi mu dajmo še kalijeve soli, in sicer pred saditvijo.

Goričan.

Koruzni molj.

(*Botys nubilalis.*)

Ta škodljivec koruze se je v zadnjih letih že precej razširil tudi v naših krajih. Sicer škoda, ki jo povzroča, ni ravno velika, vendar stalno narašča in lahko postane še občutna. Marsikateri posestnik tega škodljivca še ni niti opazil. Če se pa koruzno polje natančno opazuje, se kmalu vidi, da je precej rastlin napadenih po tem škodljivcu. V mariborski okolici jih je bilo letos povprečno 7—15%.

Napadene rastline se navadno že od daleč spoznajo po tem, da je steblo prelomljeno. Stebla se prelomijo na tistem mestu, kjer jih izjeda gosenica koruznega molja (črv),* in sicer se to zgodi navadno najprej pri vrhu, potem tudi nižje. Ako si ogledamo rastline bližje, vidimo pri kolencih okroglo luknjico in kupček belkastih goseničnih odpadkov.

Metulj leta meseca junija. Barve je rumenkaste, sprednja krila imajo rjaste lise. Dolžina metulja znaša okrog 1,5 cm, razpeta krila merijo 3 cm. Samica, ki se razlikuje od samca, zleže posamezna jajca tik nad kolenci.* Po 14 dneh se pokažejo gosenice, ki takoj prevrtajo bil in izjedajo stržen v smeri navzdol. Gosenica postane dolga do 2 cm, je gola in se sveti, spodaj je belkasta, na hrbtu sivorjava in ima temno črto, glava je črnorjava. Gosenica pa ne razjeda samo bilk, temveč gre tudi v stroke in se loti včasih tudi koruznih zrnj, ki jih razjeda od znotraj. V bilki prodre do korenine, kjer prezimi in se zabubi šele v maju prihodnjega leta.

Napadene rastline se začno sušiti in čisto se stroki ne morejo razviti. Ker se izjedena stebila navadno prelomijo, leže večkrat že razviti stroki na tleh in se pokvarijo. Slednjič pa oškoduje gosenica, kakor smo že zgoraj omenili, stroke tudi direktno s tem, da jih razjeda.

V svrhu zatiranja škodljivca naj se napadena stebila takoj porežejo in porabijo za krmo, jeseni pa se naj sežgo strni.

Toda ta način zatiranja je zamuden in včasih celo nemogoč. Zato so začeli misliti v Ameriki na to, kako bi mogli na drug uspešnejši način pobijati tega škodljivca. Ker zavzema kultura koruze zelo važno mesto v narodnem gospodarstvu Zedinjenih držav, so se tam z ameriško velikopoteznostjo lotili tega vprašanja. V ta namen je poslalo poljedelsko ministrstvo strokovno komisijo v tiste kraje Evrope, kjer se prideluje večja množina koruze, t. j. v Francijo, Italijo, Madžarsko, Rumunijo in tudi v našo državo, da prouči na licu mesta razvoj in življenjske pogoje koruznega molja in njegovih parazitov v teh krajih. V novejšem času skušajo namreč zatirati razne škodljivce s pomočjo njihovih parazitov, ki se vzgoje umetnim putem v veliki množini. Tako upajo tudi ameriški strokovnjaki, da se jim posreči vzgojiti parazita, s katerim bodo uspešno zatirali koruznega molja. Dosedaj so našli že več vrst. (Ena vrsta je znana že dalje časa, in sicer se nahaja na Ogrskem.)

Slednjič naj še omenim, da koruzni molj ne dela škode samo na koruzi, ampak živi tudi na drugih rastlinah, kakor na hmelju in konoplji.

Dr. M. Perušek, Ljubljana.

* Ta črv je znan z imenom „biljek“. Op. ured.

Vodeni mehurji v svinjskih jetrih.

Živinozdravnik Jožef Šerbec, Ormož.

V zimskem času lahko vidiš na marsikaterih svinjskih jetrih bele mehurje do orehove velikosti. Včasih jih je malo, včasih več, kar pa navadno ne škoduje svinji. Pač pa lahko nastane škoda tam, kjer so jetra povečana, kjer je mehur poleg mehurja, da jih lahko našteješ stotine, kjer so takorekoč jetra izginila in se na njih mestu nahajajo samo še vodeničasti mehurji.

Razumljivo je, da s takimi jetrami ne more uspevati svinja. Ona žre slabo, ima povečani trebuh vsled povečanih jeter in uspeva slabo. Ta bolezen se prime več svinj in ne izgine hitro. V takih primerih je škoda velika in svinjerejec se vprašuje, na kateri način bi se rešil te nadloge.

Preden odgovorim na to vprašanje, naj povem, zakaj nastanejo in odkod pridejo vodeni mehurji v svinjska jetra.

Vzrok in začetek vodenih mehurjev v svinjskih jetrih je domači pes, ako ima v črevah trakulje, katere so komaj pol centimetra dolge in se zaradi tega težko opazijo pri psih. Trakulja leže v pasjih črevah nebroj jajc, katere odidejo z blatom na prosto. Zunanaj se blato posuši, razpade v prah in se raztrosi naokrog. Z njim pa se raztrosijo tudi trakuljska jajca, tako da jih je polno po tleh okoli hiše, svinjaka in še daleč naokrog. Semkaj pridejo svinje in požrejo ali cele pasje odpadke in z njim nebroj trakuljskih jajc, ali pa rijejo po tleh in tako dobijo tudi vase mnogo trakuljskih jajc, ki leže raztrosena po tleh.

Na tak način pridejo pasja trakuljska jajca v svinjski želodec, od tu pa potom krvi v jetra. Tu nastane iz jajca mala bela in trda pika, ki se pa vedno veča in mehča. V pol letu je mehur velik kakor oreh. V mehurju je čista tekočina, ki ima v sebi mnogo, komaj vidnih teles, ki pa niso nič drugega, kakor kali novih trakulj. Pri kolinah in furožih pa dobi pes precejšnje dele jeter z mehurji. Ako so jetra preveč polna teh mehurjev, tedaj se cela jetra vržejo na gnoj, s katerimi se masti večina psov iz vasi. Na tak način dobijo psi z jetrnimi mehurji ti-soče kali trakulj, iz katerih zrastejo in dozoriijo v 6—8 tednih v psu trakulje, ki že ležejo jajca. Kakor sem omenil, odidejo jaca z blatom na prosto, s katerimi se svinje nanovo okužijo.

Iz tega, kar sem navedel, je lahko uginiti, kako se ubranimo vodenih mehurjev pri svinjah. Pri hiši ne smemo imeti trakuljastega psa, niti ga ne smemo okužiti s trakuljami na ta način, da mu damo svinjska jetra z mehurji. Najbolj važno je, da mehurčastih jeter nikdar ne damo psu. Ne vrzimo jih na gnoj ali kam drugam, ampak jih vedno in skrbno ter globoko v zemljo zakopljimo, in sicer tako globoko, da jih nikdar ne morejo psi odkopati.

Ako bo vsak svinjerejec tako ravnal, tedaj ne bomo več opazili vodenih mehurjev na svinjskih jetrih.

Priskrba vrtnih semen.

Kakor mora poljedelec pridelovati doma potrebna njivska semena, tako mora tudi vrtna semena več ali manj pridelovati vsak, kdor se bavi z vrtnarstvom. Med važne naloge našega vrtnarstva

spada torej tudi pridelovanje vrtnega semenja. To je poudarjati zaraditega, ker smo danes ponajveč odvisni od tujega, inozemskega semenja in ker izdajamo za to seme vsako leto ogromne vsote denarja, ki bi vsaj deloma lahko ostale doma.

Domače seme je najbolj zanesljivo in najcenejše. Tega načela bi se morali pri nas vse bolj poprijemati. Mnogo vrtnega semenja in dobrega semenja bi se dalo doma pridelati od strani poklicnih in drugih vrtnarjev, če bi se za stvar zavzeli in iskali ugodne rešitve v primerni organizaciji. Žalibog pa, da se temu vprašanju, ki je važno za vse skupaj, posveča premalo skrbi in da ima od tega svoj dobiček predvsem semenska trgovina in tujina, ki dobiva za svoje seme na sto- in stotisoče denarja iz naše države. Koliko dobrega bi se dalo za ta denar vsaj deloma doma doseči ob primeruni organizaciji semenogojstva!

Pod. 41. Weckov aparat za vkuhanje živil.

Tuja in trgovska semena so manj zanesljiva in bolj draga. Ker se pa o kakšni izdatni samopomoči pri nas še dolgo ne bo dalo govoriti, smo še vedno navezani na tuje blago. Uspeli, ki jih dosegamo s tujim semenom, so kaj različni in bi nam vedeli različni naročniki marsikaj o tem povedati. Niti eno leto ne mine, da bi ne bile tudi pritožbe o slabem semenu na dnevnem redu, in sicer pritožbe ali o slabši kaljivosti, ali o nepravi sorti, itd.

Kdor ne potrebuje potrebnega semenja sam ali v kolikor ga ne dobi pri svojih sosedih in prijateljih, ga mora iskati v semenski trgovini. Da se vsa dobava pospeši, olajša in poceni, je prav, če vrtna semena skupno naročujemo in jih potem doma razdelimo. Tako jih dobimo ceneje in tudi v boljši kakovosti. Odkar deluje Sadjarsko in vrtnarsko društvo s svojimi podružnicami po deželi, imajo društveni člani lepo priliko, da si potom svojih podružnic skupno priskrbe vsa tista zelenjadna in cvetlična semena, ki jih ne morejo doma gojiti oziroma dobiti.

V ostalem je pa seveda prav teh podružnic naloga, da vnemejo med svojimi člani potrebno zanimanje za pridelovanje raznega vrtnega semenja. Prav gotovo bi se dalo na ta način veliko denarja

ne le prihraniti, temveč tudi pridobiti, ne glede na to, da bi se s takim pridelovanjem zaneslo veliko več zanimanja za vrtnarstvo med naše ljudi, kakor ga imajo danes. Naša dežela je naravno dosti bogata in dosti sposobna tudi za tako proizvodnjo. Treba le več zanimanja in dela na tem polju! R.

Vkuhanje živil.

Razna hrana, kakor n. pr. zelenjava, sadje, mesnina itd., je podvržena tako hitro pokvari, da je ni mogoče brez posebnih priprav za dolgo časa ohraniti. Skrbne gospodinje so zaraditega že odnekad pripravljale iz različnega sadja takoimenovane „kompote“, ki se dolgo časa drže. Dosegle so to s pomočjo slajenja in vkuhanja. Take kompote pripravljajo še danes po vseh boljših hišah.

Odkar je pa znanost odkrila vzroke takih pokvari in našla tudi sredstva proti njej, se je shranjevanje živil močno izpopolnilo in tudi razširilo ne le na sadje, ampak tudi na svežo zelenjavo, ki jo rabimo za prikuho, in na razna mesna jedila. Danes imamo cele tvornice, ki se bavijo z vkuhanjem raznih živil, ki so znana pod imenom „Konservne tvornice“ njih izdelki pa z imenom „Konserve“.

To vkuhanje (konserviranje) se širi čim dalje bolj tudi med gospodinjami, ki imajo v vkuhanih živilih zelo važen pripomoček ne le za večje varčevanje v svojem gospodinjstvu, temveč tudi za pripravljanje okusnih jedil in prikuh, in to ob času, ko dotičnih jedil že davno ni več dobiti v svežem stanju. Danes pripravljamo na ta način razen različnega sadja tudi različno zelenjavo in razna mesna jedila. Pečeno ali kuhano meso, za katerega nimamo takoj porabe ali ki nam ostaja, se lahko brez vse škode takoj shrani za dolgo časa s pomočjo „konservnih kozarcev“, ki nam rabijo za trpežno vkuhanje.

Zrak s svojimi nevidnimi glivicami (bakterijami) nam kvari jedila ob različni toplini in vlagi. Zaraditega je treba pripravnih kozarcev, da se jedila neprodušno zapro in da se s pomočjo vkuhanja vse škodljive glivice zatro in zrak razkuži. V ta namen nam izvrstno služijo Weckovi kozarci* kakor tudi ves način Weckovega vkuhanja. Ta način vkuhanja, ki se je pričel pred 25 leti, je danes razširjen po vsem svetu.

V pojasnilo takega konserviranja prinašamo danes podobo 41., ki kaže Weckov aparat na štedilniku. Iz enega aparata jemlje gospodinja dokuhane konzerve, v drugem aparatu se pa določuje toplina vode s toplomerom.

* Weckovi kozarci in Weckov aparat se dobi pri tvrdki »Fruetus« d. z o. z. v Ljubljani, kakor tudi potrebna navodila za tako vkuhanje.

Pogozdovanje in nabava gozdnih sadik.

Pri nas je še mnogo prostora, ki čaka na pogozdovanje. Mnogo je takih leg in tako kamnite zemlje, ki ni za drugo kakor za gozd. Veliko takega prostora leži pri nas še neizkoriščenega, brez pravega haska in zato na škodo našega gospodarstva. Nič vredno grmičevje in gozdni plevel pokrivata tla, vmes pa posamezne rastline gozdne praproti. Koliko več bi nam sčasoma lahko nesli taki prostori, če bi bili poraščeni z borovci, smrekami, itd.! Ravnotako je seveda naša dolžnost, da čimpreje pogozdimo prostore, ki smo jih na golo posekali, če manjka naravnega naraščaja.

Za pogozdovanje je spomladni čas najbolj ugoden, in sicer toliko zgodaj, da nam vsled sušnega vremena ne morejo trpeti rastline, kajti o kaki posebni oskrbi takih nasadov navadno ni mogoče govoriti. Posajeno — storjeno, s tem je vse povedano, ves potek takih pogozditev.

Prav sedaj pozimi pa je čas, da se pripravimo za pogozditev praznih prostorov. Važno je predvsem, da skrbimo že sedaj za potrebne sadike. Dobre sadike so prvi važen pogoj za ves poznejši uspeh. Sadike morajo biti zdrave, močne, košate z dobro razvitimi koreninami. Šibke, slabo vkoreninjene in premlade sadike ne veljajo. Najboljše gozdne sadike dobivamo iz gozdnih drevesnic.

Za spomladno pogozdovanje ima državna gozdna drevesnica v Ljubljani veliko množino gozdnih sadik na prodaj, in sicer 3letne smrekove sadike, 2—3letne sadike črnega in belega borovca in sadike črne jelše. Opozarjamo na to priliko naše gospodarje s pozivom, da se že sedaj pobrigajo za potrebne sadike. To storimo zaradi tega, ker se rado dogaja, da se naši gospodarji šele takrat priglajo za sadike, ko je treba že saditi in ko jih navadno ni več dobiti. Tudi naj se zglasijo za sadike pri Šumarskem referatu Velikega župana v Ljubljani in ne pri naši družbi, ki gozdnih sadik sploh ne prideluje. Na vsak način naj se naši gospodarji podvzajo s svojimi naročili in naj ne odlašajo od leta do leta potrebnega pogozdovanja.

—r—

Dungit.

Uredništvo „Kmetovalca“ je glede Dungita prejelo od dr. F. L. v Kr. pri L. vprašanje, kako to, da so mnenja glede vrednosti in porabnosti Dungita pri nas in v Avstriji tako različna. Naj se to stvarno pojasni v „Kmetovalcu“.

Na to vprašanje treba predvsem poudariti, da nimamo pri nas glede Dungita še nobenih izkušenj in da sklepamo zaenkrat na njegovo vrednost le po njegovih sestavinah. To je resnica, da so Nemci glede tega novodobnega pripomočka za ohranjanje dušika v gnoju precej nezaupljivi, zlasti v tem pogledu, da bi se to sredstvo pri sedanjih cenah izplačalo.

Zaenkrat ima Dungit v tej sestavi, kakor ga je preiskal kemični zavod v Ljubljani, že samnasebi blizu tisto vrednost, ki je zapopadena v kupni ceni. Tako se tudi izraža kemični zavod v Ljubljani, ki je naprošen od Kmetijske družbe, preiskal vzorec Dungita in podal sledeče mnenje:

„Samo gnojilna vrednost preizkušenega ‚Dungita‘ znaša po našem računu 120.77 Din za 100 kg. Prava ali resnična gnojilna vrednost pa se seveda ne da dognati s tem računanjem, temveč se mora pravilno presojati edinole na podlagi primerjalnih gnojilnih poskusov v primeri s hlevskim gnojem in umetnimi gnojili.“ Na koncu dotičnega mnenja je rečeno, „da preizkušeni Dungit mnogo obeta kot umetno gnojilo in še več kot sredstvo za konserviranje hlevskega gnoja. Kako pa se bo obneslo to sredstvo v praksi, morajo pokazati le praktični poizkusi!“

Merodajna za presojo Dungita je zaenkrat njegova kemijska sestava, ki je pa lahko različna. Tukaj preiskan Dungit je vseboval 0.75 do 1% dušika, 7 do 7.5% fosforove kisline, 6 do 6.5% kalija in 10 do 12% apna. Kemični zavod na Dunaju je našel v tamošnjem vzorcu Dungita 0.75% dušika, 7.03% fosforove kisline, 5.54% kalija in 13.40% apna. Po ondotnih veliko ugodnejših cenah bi znašala vrednost Dungita dosti manj kakor pri nas, namreč 5 S (šilingov) za 100 kg, kar bi odgovarjalo našim 40 dinarjem. Ondotne prve izkušnje so pokazale, da je z Dungitom zabeljen gnoj vseboval nekoliko več dušika, vendar ne toliko, da bi se zaradi tega izplačalo konserviranje.

Pri nas morajo pokazati stoprav praktični poskusi, koliko vrednost bo polagati na Dungit kot sredstvo za konserviranje in izboljševanje hlevskega gnoja. Zaradi tega je važno, da delamo najprej potrebne poskuse s tem novodobnim pripomočkom.

—n.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“ in le na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom. Kdor želi pismenega odgovora, mora priložiti 3 dinarje za stroške.

Vprašanje 81. Kako naj tolmačim nasprotujoče se sodbe o „Dungitu“ v „Kmetovalcu“ (št. 19) in v dunajskem listu „Wiener Landw. Zeitung“? Prosim, da zavzamete javno in neoporečljivo stališče v tem vprašanju. (Dr. J. L. v K. pri L.)

Odgovor: Opozarjamo Vas na članek o „Dungitu“, ki je prijavljen v današnji številki, kjer najdete potrební odgovor na svoje vprašanje.

Vprašanje 82. Kako ravnam s svinjsko mastjo, da se ohrani nepokvarjena čez poletje? (A. D. v B.)

Odgovor: Razkrajane masti povzročajo in pospešujejo glive, zračni kisik in dnevna svetloba. Torej moramo mast zavarovati proti tem trem škodljivcem. Da se prepreči pokvara, je pri raztopitvi in uporabi masti upoštevati to-le: Prasičji špeh se mora razrezati na drobno in v primerni posodi razmešati z manjšo množino vode ali pa mlička. Da pridobi mast dober okus in prijeten vonj, se priporoča pridejati ji malo razrezane čebule, česna in lovorjevega listja. Vsa zmes se nato kuha toliko časa, da se voda popolnoma izpari in ocvirki porumene. Čista mast se potem ohladi in tekoča brez ocvirkov napolni v lončene posode. Posodo s cvrto in dobro ohlajeno mastjo je dobro pokriti, najbolje z namočenim pergamentnim papirjem, ter jo postaviti v temno in hladno shrambo. Če bomo mast tako pripravili, se nam bo vse leto ohranila nepokvarjena. L.

Vprašanje 83. Naš občinski lov je bil uradno razpisan. Med tem pa je dosedanji lovski zakupnik dosegel, da mu je srezko poglavarstvo podaljšalo zakup lova za nadaljnjih pet let. Ali je srezko poglavarstvo upravičeno podaljšati zakupno dobo lova? (V. R. v P.)

Odgovor: Lovski zakon za Kranjsko od 27. septembra 1887. predpisuje, da mora zakupna doba za občinske love trajati praviloma pet let. Samo izjemoma se sme ta doba po zaslišanju dotične občine podaljšati do 10 let. Občinski lov se mora dati v zakup le potem javne dražbe. Podaljšanje lovske zakupne pogodbe po nedražbeni poti sme izvesti srezko poglavarstvo, toda samo po zaslišanju občinskega zastopa in torej samo za najdaljšo dobo petih let. Nad pet do deset let pa se sme zakup podaljšati samo s privolitvijo občinskega zastopa.

L.

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica v Ptuj je zborovala 1. novembra. Od 72 članov je bilo 15 navzočih. Iz zapisnika je povzeli, da sta bila za delegata izvoljena Miha Brenčič in Franc Zelenik. Pri slučajnostih so se izročile priznalne diplome zaslužnim bikorejcem. Poudarjalo se je pa premalo zanimanje za rejo bikov in merjascev na strani rejcev kakortudi nesoglasje glede pasemske reje pri govedu.

Kmetijska podružnica pri Sv. Duhu je zborovala 25. oktobra. Od 25 udov se jih je udeležilo 17. V odbor so bili izvoljeni Ant. Vodopivec načelnikom, Fr. Zorko, Jan. Janc, Fr. Verin, Fr. Fabjan in Jan. Hribšek pa odbornikom. Delegatom je bil izvoljen Al. Gorenc.

Kmetijska podružnica v Iški vasi je zborovala 1. novembra. Od 41 udov je bilo navzočih 20. Pri nadomestnih volitvah v odbor sta bila izvoljena Jan. Golob in Jož. Kramar. Za delegata je bil izvoljen Ivan Kavčič. Pri slučajnostih se je sprejel predlog za nabavo čistilnega stroja za žito in travniške brane.

DOPISI.

Perutninarska razstava v Mariboru. Razstava je bila otvorjena v soboto, 14 t. m. dopoldne. Predsed. Društva za rejo in varstvo živali g. Franc Pirnat je pozdravil zastopnike raznih oblastev, nakar je kmet, svetnik inž. Zidanšek v kratkih besedah orisal pomen te prireditve: vzbuditi veselje do reje domače kokoši, ki je pokazala izredne vrline pred raznimi tujimi pasmami. V štajersko-zagorski kokoši imamo tip dobromesne in dobronosne kokoši, ki je dovoljno odporna proti raznim boleznim. V razstavljenem materialu je videti lepa izenačenost, uspeh rejskega dela. Zahvaljuje se društvu in predsedniku g. Pirnatu na smotrenem dosedanjem delovanju, zagotavljajoč mu vsestransko podporo s strani mariborske oblasti. Po trikratnem „živio“ vladarju Aleksandru I. je prevzel vodstvo in razkazovanje razstave g. Pirnat. Razstavili so perutninarji iz Maribora in okolice. Zastopane so vse tri vrste štajerskih kokoši: rjava, grahasta in bela. Ne glede na barvo perja so njihovi skupni znaki: bela ušesa, noge rožnatomesnate barve (ne rumene) in štiri krempljci (ne pet). Med razstavljalci rjave pasme smo našli poznana imena, kakor M. Pukl, M. Rat, E. Novak, Marg. Kuhn in Steinhacher iz Razvanja. Tvičl in Rojko iz Maribora, dr. Ravnik iz Rošpoha, Ban iz Pesjega. Gospod Mešiček je razstavil 3 kokoši sulmotalskega plemena, ki je nekoliko težje in zaraditega za meso prav dobro. Grahasta pasma so razstavili: oskrbništvo Racerdvor, šolske sestre v Kamnici in oskrbništvo Betnava. Bela pasma je bila zastopana samo po 1. petelinu in treh kokoših, ki jih je razstavil g. Potrč. Razstavljeni so tudi trije modeli zaklopnih gnezd in praktičen model kokošjega hleva. G. Tvičl je razstavil tabelo nesnosti svojih kokoši za vse leto, iz katere smo povzeli, da znaša pri njem povprečna nesnost pri navadnem krmljenju 156 jajc na leto, so pa vmes tudi kokoši z 230 jajci na leto. Celoten utis razstave je bil prav povoljen. Osebito starejši rejci so dosegli lepo zenačenost materiala. Društvo za varstvo in rejo živali je na-

ročilo iz Nemčije dvoje različnih in praktičnih razstavnih gajb, v katerih so se živali prav dohro prezentirale.

GOSPODARSKE STVARI.

Odpravljene in znižane izvozne carine. S 1. decembrom t. l. so po odloku ministrskega sveta **ukinjene** izvozne carine za vsa žita, za fižol, za konje in kobile in za vse vrste svinj, dalje tudi za hrastov les od 20 do 30 cm srednjega prečnika, za hrastove železniške prage in hrastove grede. — S tem je silno ustrezno našim živinorejcem, ki ne bodo zanaprej vezani na krajevno prodajo, ker se jim bo nudila lepa prilika za izvoz. Največjega pomena za nadaljnji razvoj naše prasičereje je tudi prost izvoz mladih prasičev do teže 70 kg, ki je bil dosedaj sploh zabranjen. Upati je, da se bo na ta način reja plemenskih svinj in praslet zopet opomogla. — Z istim dnem so **znižane** tudi izvozne carine za perutnino, živo na 4 Din, zaklano na 2 Din in za perje na 4 Din. **Povečana** je pa carina za ovčje in kozje kože na 30 Din. — Ovni, jarci in jagnjeta so prosti carine. Ovce in koze, ki se **uvažajo** od 2. maja do 31. decembra, ne plačajo nič carine. Za plemenske ovce in koze, ki se **izvažajo** od 1. januarja do 1. maja, se je carina povišala na 20 Din za komad.

Za znižanje železniške tarife za fižol, oves, ječmen in koruzo. Z novim železniškim tarifom so se povečali stroški za prevoz navedenih poljskih pridelkov. Zato je več zbornic posebno iz Srbije vložilo ministrstvu za promet spomenico, s katero zahtevajo znižanje tarifov.

KMETIJSKE NOVICE.

Živinorejsko okrožje za Dolenjsko priredi sestanek živinorejcev v sredo, 30. decembra t. l. ob devetih dopoldne v Orteneku, in sicer v restavraciji pri g. Cvaru z običajnim dnevnim redom. Vabimo dolenjske živinorejce in zadruge, da se udeležijo važnega zborovanja!

Priglasitev zasebnih žrebcev k licencovanju v mariborski oblasti. Na podstavi zakonitih predpisov o licencovanju žrebcev, morajo lastniki žrebcev, katere nameravajo v prihodnji plemenilni dobi spuščati na tuje kobile, prijaviti te žrebce najpozneje **do 1. januarja 1926**, pri onem srezkem poglavarju (mestnem magistratu), v čigar okolišju je žrebec postavljen. Pri razglasitvi žrebca, ki se izvrši pismeno ali ustno, se mora obenem naznaniti: a) ime, priimek, bivališče in občina žrebčevega lastnika; b) pasmo in rod, starost in barvo, kakortudi kraj, v katerem stoji žrebec. Za žrebce toplokrvnih pasem pod štirimi leti in za mrzlokrvne žrebce pod tremi leti se splošno ne dajejo dopustila za spuščanje. Kje in kdaj bo pregledovala komisija priglašene žrebce in dajala dopustila (licenco), se bo pozneje razglasilo. Na prijave po 1. januarju 1926 se ne bo moglo ozirati.

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo.

Osebnostne vesti. Tov. Fr. Virant, drž. ekonom v Brežicah, je stopil v zaslužni pokoj. — Za srezkega ekonoma v Brežice pride Fr. Simončič, dosedanji strokovni učitelj na kmetijski šoli na Grmu. — Tov. J. Kosiju, dosedanjemu asistentu pri vinarskem nadzorništvu v Mariboru, je poverjeno vodstvo srezkega ekonoma v Konjicah. — Tov. Vekoslav Štampar, zasebni ekonom v Ptuj, je sprejet v drž. službo ter dodeljen kot asistent vinarskemu nadzorništvu v Mariboru. — V društveni odbor sta bila kooptirana tovariša L. Habjanič, oskrbnik veleposestva Betnava pri Mariboru ter inž. Fr. Lukman, suplent na srednji vin. in sadj. šoli v Mariboru, funkcijo odbornika pa je odložil tov. inž. Mohorčič, ravnatelj kmetijske ogledne in kontrolne postaje v Mariboru.

Prosta službena mesta. Na drž. kmetijski šoli na Grmu v Novem mestu je popolnilo mesto **strokovnega učitelja za vinarstvo in sadjarstvo**, mesto **računovodje** (prednost prosilci s kmetijsko-strokovno izobrazbo!), ter mesto **šolskega trsničarja** (zvaničnika). Na ta mesta opozarjamo naše člane; podrobnosti je posneti iz razpisov v „Uradnem Listu“, odnosno se izvedo pri ravnateljstvu omenjenega zavoda.

Službe iščejo: 1 gospodarski upravitelj, starejša moč, dobro kvalificiran s vsestransko prakso; 2 gospodarska pristava (adjunkta); 1 kletarski praktikant (bi šel najraje h kaki vinski veletrgovini); 1 gospodarski praktikant (bi šel najraje na kako graščino ob severni drž. meji, kjer bi se mogel priučiti tudi nemščini). Zanimanci, ki bi reflektirali na eno omenjenih moči, izvejo vse drugo pri odboru proti plačilu poštne odgovor. — **Članarina za leto 1926.** znaša 25 Din za redne društvene člane. Odbor prosi vse tovariše, da jo nakažejo takoj začetkom novega leta in pričakuje, da se bo tej članski dolžnosti napram stanovski organizaciji vsakod odzval točno in brez pospešnic. Položnice na zahtevo pri odboru. Hkrati prosimo tovariše za pridobivanje novih članov: Številčna moč našega društva bo imela svoj poseben pomen tedaj, ako pride do Zveze vseh društev kmetijskih strokovnjakov naše države. Član društva more biti vsak absolvent vsaj enoletne kmetijske šole, srednje ali visoke kmetijske šole, če je nameščen v javni ali privatni službi kmetijske stroke, ali če se bavi s kmetijstvom. Opozarjamo pa, da mora vsak tovariš, ki želi pristopiti, za sprejem pismeno zaprositi ter navesti potrebne osebne podatke. — Društvo kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo v Mariboru (srednja vinarska in sadjarska šola).

URADNE VESTI.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo,
dne 16. novembra 1925.

(Dalje in konec.)

Poročilo predsedništva. G. predsednik je poročal, da je 5. avgusta t. l. na Igu umrl bivši član glavnega odbora in dolgoletni načelnik podružnice na Igu **Ivan Štrumbelj**. Za Kmetijsko družbo se je pogreba udeležil družbeni tajnik. V počaščenje spomina pokojnika so se navzoči dvignili s sedežev.

Glavni odbor je rešil nekatere uradniške zadeve.

Popravila družbene hiše so stala več, kakor pa je bilo v zadnji odborovi seji predvideno. Natančen obračun se bo predložil v prihodnji seji.

Zaradi poprave ograje ob Gosposki ulici, ki jo zahteva Mestni magistrat, se je sklenilo, naj se družba ponovno obrne na Komisijo za likvidacijo deželne imovine, ki naj k tem stroškom prispeva.

Glasom sklepa direktorija so se odpovedali prostori Uradu za pospeševanje obrti in se jih je dalo v najem „Kmetškemu hranilnemu in posojilnemu domu“.

V družbeni drevesnici se je odstranilo staro drevje. Skladišča bo kazalo premestiti v to poslopje, s čemer bi se mnogo prihranilo.

Odsek za preštudiranje vprašanja družbenega skladišča v Mariboru navzlic pozivu še ni podal nikakih konkretnih predlogov. G. **Supanič** je pojasnil, da se je o tem že sklepalo. Poročati mora družbi o tem g. prof. Majcen, načelnik podružnice v Mariboru. Pozvalo se bo tega gospoda za poročilo.

Kmetijska družba je uredila poslovanje podružnic v Globokem, Ljutomeru in Brežicah. — Dalje se bo uredilo pri vseh podružnicah enotno knjigovodstvo. Knjige bodo tiskane še tekom meseca.

Odbor je vzel predsednikovo poročilo na znanje.

Poročilo tajništva. Glasom sklepa glavnega odbora se je poverila g. Goričanu, višjemu sadjarskemu nadzorniku, naloga za sestavo poljudnega knjigovodstva za mala kmetijska posestva. Kujižica je že sestavljena. Pri podružnicah bo privedeni knjigovodstvene tečaje.

Glede izdajanja skupnega lista za vse kmetijske organizacije v Sloveniji, je Kmetijska družba naprosila te organizacije za mnenja. Dosedaj je večina odgovorila odklonimo.

Avstrijska Kmetijska družba je povabila družbo na slavnost 5. decembra t. l. o priliki 75 letnice obstoja „Wiener Landwirtschaftlicher Zeitung“. Družba je izrazila pismeno svoje čestitke.

Družba košnje na Ivju 5. oktobra za triletno dobo je ugodno izpadla.

O družbeni kmetijski in živinski razstavi na Velesjemu je bilo že poročano v zapisniku seje direktorija.

Družba se je udeležila živinskih razstav v Krškem, na Bledu, v Šmartnem ob Paki in v Trbovljah, sadne razstave v Novem mestu ter slavnosti 50 letnice obstoja „Kola jahačev in vozačev“ v Ljutomeru.

Družba je podala pismene izjave, strokovna mnenja in poročila Velikima županoma za ljubljansko in mariborsko oblast, raznim višjim sodiščem in direkciji državnih železnic v različnih zadevah.

Za predstoječa pogajanja za sklenitev trgovske pogodbe s Češkoslovaško republiko je podala svoje predloge Ministrstvu Poljoprivrede, Velikima županoma za ljubljansko in mariborsko oblast ter Trgovski in obrtniški zbornici.

Posredovala je pri raznih oblastih zaradi premestitve asistentke dr. Peruškove v Maribor, zaradi določitve cen mleka po Mestnem magistratu v Ljubljani, prosila za znižanje prevoznih tarif za sadje, protestirala ponovno proti visokim carinskim postavkom nove carinske tarife, proti visokemu obdavčenju kmetijstva v Sloveniji, proti omejevanju izdajanja koncesij podeželskim zidarskim in tesarskim mojstrom, proti nameravani ukinitvi nižje vinarske šole v Mariboru, opozorila Velika župana za ljubljansko in mariborsko oblast na prodajanje kajnita za živinsko sol.

Družba je zaprosila finančno ministrstvo za dovolitev 20 vagonov sladkorja za oslajevanje mošta brez plačanja monopolne takse, vendar brezuspešno. Vložila je na oba Velika župana prošnji za nakazilo podpore za Kmetijsko družbo, predvidene v budžetu, toda prošnji sta ostali dosedaj brez odziva.

Za izvedbo preizkusov z izvornim semenskim žitom z avstrijskih semenogojskih postaj je zaprosila oba Velika župana za podpore. Mariborski je obljubil 3000 Din, ljubljanski pa primerno podporo.

Kmetijska družba je od zadnje odborove seje iz lastnih sredstev dodelila sledeče podpore:

Za živinorejsko razstavo na Ljubljanskem velesjemu	8000 Din
Konjerejskemu društvu za mariborsko oblast	3000 ..
Konjerejskemu društvu za ljubljansko oblast	3000 ..
Za živinorejsko razstavo v Krškem	1500 ..
Za živinorejsko razstavo v Šmartnem ob Paki	1500 ..
Kolu jahačev in vozačev v Ljutomeru	2000 ..
Prof. Priolu za študijsko potovanje na Holandsko	1000 ..
Franji Holz, vdovi po tajniku bivše Kmetijske družbe štajerske	1500 ..

Blagovni promet. Za izboljšanje samena domačih žitnih vrst je družba nakupila izvorno semensko žito z avstrijskih semenskih postaj in iz Koprivnika v Bohinju. Uvedla je akcijo za jesensko priskrbo semenskega krompirja, ki se pa ni obnesla, ker je bilo premalo povpraševanja po njem.

Od domačih kmetovalcev je družba nakupila precejšnjo množino travnega semena in pričakuje, da se bo domače pridelovanje travnih semen razširilo. Dalje je nabavila več kmetij-

skih strojev in drugega kmetijskega orodja ter okoli 50 vagonov umetnih gnojil in drugih gospodarskih potrebščin.

Na vprašanje g. **Supaniča** se je pojasnilo, da v naši državi ni dobiti živinske soli, ker je Monopolna uprava ne izdeluje, uvoz je pa prepovedan. G. **Brenčič** je izjavil, da se v Ptujju prodaja živinska sol v kosih po 4,25 Din za kg.

G. **Bajuk** je priporočal, naj se letos vrši kmetijski tečaj v Metliki.

G. **Hočevnar** je prosil, naj se družba zavzame za znižanje uvoznih carin na umetna gnojila. Pojasnilo se je, da je finančni odsek, ki sedaj razpravlja o tem vprašanju, upošteval vse družbene predloge.

G. **Steblovnik** je nasvetoval, naj se skliče tarifni odsek, ki naj razpravlja o železniških tarifi, ker so previsoki posebno za umetna gnojila. Tudi tarifi za sadje v zabojih so previsoki z ozirom na sadje, prosto naloženo v vagonih. Sklenilo se je, da se natančno preštudira vprašanje o železniških tarifih glede umetnih gnojil in sadja in se potem po potrebi skliče tarifni odsek, ki naj zavzame svoje stališče.

G. **Hribernik** je omenil, da je bilo prav umestno, da se je zborovanja proti davkom udeležila tudi Kmetijska družba in da je družbeni tajnik podal izjavo glede preobdavljenja kmetijskega stanu.

Poročilo tajništva se je vzelo na znanje.

Sprejem udov. Od zadnje odborove seje se je priglasilo 33 novih udov. Glavni odbor jih je sprejel kot prave ude s pridržkom, če jih ne osporijo podružnice do prihodnje odborove seje. Od udov, sprejetih v zadnji seji, ni bil nobeden osporjen, torej so vsi — 945 — postali pravi udje.

Raznoterosti. G. **Pipan** je opozoril na postopanje zavarovalnice proti nezgodam, ki zahteva neprimerno visoke zavarovalne premije za zavarovanje delavcev pri mlatilnicah in drugih kmetijskih strojih. Po raznih pojasnilih od strani drugih odborov, je sklenil glavni odbor, naj Kmetijska družba stori primerne korake, da se to zavarovanje pavšalira, kakor je bilo v navadi pred vojno.

Glede prihodnje odborove seje, je sklenil glavni odbor, da se bo vršila v sredo, 16. decembra, dan pred občnim zborom, in sicer ob osmih zjutraj. Na tej seji se bo razmotrivalo vprašanje izpremembe pravil. Predsedstvo naj se preje izdela pravila in jih pošlje odbornikom, da jih preštudirajo do seje.

Na vprašanje g. **Steblovnika**, kako se bo prakticiralo glede prepuščanja delegatov na občni zbor, je pojasnil g. **predsednik**, da imajo na občni zbor pristop vsi delegati, ki so bili dosedaj ali bodo do občnega zbora pravilno izvoljeni.

Seja se je zaključila ob poltrem popoldne.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo. SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.

2. Slučajnosti.

Bučka, na Novo leto, 1. januarja 1926. ob dveh popoldne v hiši načelnika, štev. 3;

Cešnjica, v nedeljo, 17. januarja 1926. ob treh popoldne pri načelniku, 51;

Dev. Mar. v Polju, v nedeljo, 3. januarja 1926. ob osmih zjutraj v šoli;

Goriče, v nedeljo, 3. januarja 1926. po zjutranji sv. maši v „Društveni dvorani“;

Gornja Pónikva, na Novo leto, 1. januarja 1926. ob treh popoldne pri načelniku;

Koroška Bela, v nedeljo, 10. januarja 1926. ob osmih zjutraj v cerkveni hiši;

Kostrivnica, na dan Sv. Treh kraljev, 6. januarja 1926. po prvi sv. maši v župnišču;

Letuš, v nedeljo, 17. januarja 1926. ob dveh popoldne v osnovni šoli;

Ptujska gora, na dan Sv. Treh kraljev, 6. januarja 1926. pri Juriju Topolovcu;

Suhor pri Metliki, v nedeljo, 3. januarja 1926. ob treh popoldne pri Francu Ambrožiču, Bereča vas, 20;

Sv. Gora, v nedeljo, 3. januarja 1926. ob treh popoldne v Kostrivnici, 20;

Sv. Križ pri Litiji, v nedeljo, 10. januarja 1926. ob treh popoldne pri načelniku Mikliču;

Sv. Trojica v Halozah, v nedeljo, 3. januarja 1926. po rani sv. maši v Čitalnici;

Sv. Peter pod Sv. Gorami, v sredo, 30. decembra 1925. ob devetih zjutraj v občinski pisarni;

Velika Loka, na Novo leto, 1. januarja 1926. ob treh popoldne pri Alojziju Bukovcu.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 172, v M. 26):				
1 par dobrih konj	5.000 do 15.000			
Voli in krave (prigon v Lj. 132, v M. 504 glav):				
1 kg žive teže I.	8:50 do —	8:75 do 9:25		
1 „ „ II.	7:50 do —	7:75 do 8:50		
1 „ „ III.	6:50 do 7—	6:25 do 7:50		
1 „ „ kravo, klobasarice	3— do 4—	3:25 do 4—		
Teleta (prigon v Lj. 10, v M. 11 glav):				
1 kg žive teže	11:50 do 12:50	10— do —		
Prasiči (prigon v Lj. 213, v M. 332 glav):				
1 komad 6—8 tednov stari	120— do —	125— do 200—		
1 „ 3—4 mesece „	—	250— do 280—		
1 „ 5—7 „	—	350— do 450—		
1 „ 8—10 „	—	520— do 650—		
1 „ enoletni	—	1100— do 1200—		
1 kg žive teže, debeli	—	11:50 do 12:50		
1 „ mrtve teže, debeli	—	15— do 18—		
Kože:				
1 komad konjske kože	—	85— do 175—		
1 kg goveje kože	—	15:50 do 17—		
1 „ telečje kože	—	23— do 24—		
1 „ prasičje kože	—	9— do 10—		
1 „ gornjega usnja	—	90— do 110—		
1 „ podplatov	—	70— do 90—		
Perutnina:				
1 komad, piščanec	12:50 do 23—	15— do 35—		
1 „ kokoš	25— do 35—	45— do 50—		
Mleko, maslo, jajca, sir:				
1 liter mleka	2:50 do 3—	2:50 do 3—		
1 „ smetane	—	12— do 15—		
1 kg čajnega masla	55— do 60—	60— do 65—		
1 „ surovega masla	45— do —	40— do 44—		
1 „ bohinskega sira	38—	—		
1 „ sirčka	9— do 10—	4— do 8—		
1 jajce	1:75 do 2—	1:75 do 2:25		
Žito in drugo:				
1 q pšenice	330— do —	275— do 300—		
1 „ rži	250— do 280—	— do 250—		
1 „ ječmena	245— do 250—	200— do 225—		
1 „ ovsa	230— do 260—	225— do —		
1 „ prosa	300—	250— do —		
1 „ koruze (nove, sušene)	230—	175— do 225—		
1 „ aide	330— do —	250— do —		
1 „ fižola, ribničan	340—	175— do 250—		
1 „ fižola, prepelničar	360—	—		
1 „ krompirja (novoga)	125— do 150—	75— do 150—		
Krma:				
1 q sladkega sena	80— do 100—	70— do 75—		
1 „ kislega sena	60—	—		
1 „ slame	50— do —	45— do 50—		
Kurivo:				
1 m ³ trdih drv	150— do 160—	160— do 180—		
1 „ mehkih drv	100— do —	105— do 120—		